

На тяжкі дистрофічні зміни у цитозолі і мітохондріях клітин нирок і печінки вказують і значення амінотрансфераз – АсАТ і АлАТ.

Активність АсАТ була вищою за значення клінічно здорових у 2,3 рази, а активність АлАТ у 3,1 рази.

При дослідженні сечі у котів за тяжкої форми сечокам'яної хвороби виявили наступні зміни: колір сечі був від світло-коричневого до темно-коричневого забарвлення, реакція – лужна ($7,4 \pm 0,22$), протеїнурія, еритроцитурія ($68,0 \pm 20,13$ клітин в п.з.) та лейкоцитурія ($91,0 \pm 12,25$ кл. в п.з.). Така кількість лейкоцитів може свідчити про те, що у хворих котів проявляється і уроцистит.

Отже, за легкого перебігу сечокам'яної хвороби найбільш характерні наступні ознаки: ступор, гіпорексія, періодичне блювання, болочість в ділянці сечового міхура, утруднене сечовиділення (невеликими порціями із домішками крові), олігохромемія (у 60 %), олігоцитемія, гіперхромія і макроцитоз (у 40 %), підвищення ШОЕ (у 3,7 % разів), гіперпротеїнемія (у 60 %), гіперазотемія (70), гіперкреатинінемія (80), гіперензимемія АсАТ (40) і АлАТ (у 60 %).

За тяжкого перебігу захворювання характерні наступні зміни: сопорозний стан, анорексія, блювання, амоніаковий запах із ротової порожнини, ниткоподібний пульс, дизурія, ішурія, твердий сечовий міхур (за пальпації), олігохромемія (75 %), олігоцитемія (100), підвищення ШОЕ (у 7,6 разів), гіпопротеїнемія (у 87,5 %), гіперазотемія і гіперкреатинінемія (100), гіперензимемія АсАТ і АлАТ, лужна реакція сечі, протеїнурія, еритроцитурія, лейкоцитурія.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2015. Ч. 2. 610 с.
2. Внутренние болезни животных: учебник / под общ. ред. Г.Г. Щербакова, А.В. Яшина, А.П. Курдеко, К.Х. Мурзагулова. СПб: «Лань», 2014. 720 с.
3. Клінічна діагностика хвороб тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка і В.М. Безуха. Біла Церква, 2017. 544 с.
4. Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка. К.: Аграрна освіта, 2010. 437 с.
5. Ветеринарна клінічна біохімія: підручник / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка і В.В. Влізла. Біла Церква, 2019. 416 с.

УДК: 619:612.8.012:612.111.115:636.2

НЕЙЛИК І.В., магістрант

Науковий керівник – **НІЦЕМЕНКО М.П.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Nick.physiol@gmail.com

РОЛЬ ТИПІВ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОБМІНІ РЕЧОВИН У СВИНЕЙ

У сільськогосподарських тварин вища нервова діяльність, її типи та значення тонуру автономної нервової системи і її роль в забезпеченні продуктивності тварин, вивчені недостатньо. Роль нервової системи полягає в регуляції обміну речовин, збудливості, автоматії периферичних органів, кора півкуль та вища нервова система регулюють та змінюють пристосування організму до мінливих умов середовища, фізіологічний стан тканин та органів. Вищою нервовою системою регулюється також діяльність не лише внутрішніх органів, але й вегетативні функції як сом, так і самої нервової системи, що певним чином впливає на продуктивні якості тварин.

Ключові слова: центральна нервова система, вища нервова діяльність свині, обмін речовин, вуглеводи, типи нервової системи, стрес-фактори.

Нові технології сучасного тваринництва вимагають врахування індивідуальних можливостей організму кожної тварини. Вивчаючи індивідуальні особливості організму із застосуванням отриманих результатів на практиці, можна значною мірою сприяти підвищенню продуктивності тварин. У сільськогосподарських тварин вища нервова діяльність, її типи та значення тонуру автономної нервової системи і її роль в забезпеченні продуктивності та отриманні здорового молодняка, вивчені недостатньо.

Вперше вивчати та висвітлювати в науковій літературі ці проблеми почали І.П.Павлов у тридцятих роках минулого століття, а потім продовжила Е.П. Кокоріна в 1986 році та цілий ряд українських вчених. Основні фізіологічні процеси нервової системи – збудження та гальмування формують індивідуальні відмінності поведінки. Провівши дослідження, І. П. Павлов дійшов висновку, що індивідуальність поведінки залежить від сили, рухливості і врівноваженості нервових процесів. Адже вони є такими якостями, що забезпечують пристосування до зовнішнього середовища [1].

Сила коркових процесів – спроможність нервових клітин реагувати певним чином на дію ефективних подразників із навколишнього середовища. Враховуючи ці три показники І. П. Павлов створив свою фізіологічну класифікацію типів ВНД тварин і людини [2] та класифікував таким чином:

I. Сильний врівноважений рухливий (СВР) – сангвінік. Притаманні сильні й рухливі процеси збудження і гальмування. Є найбільш адаптивним із усіх типів до умов навколишнього середовища; II. Сильний врівноважений інертний (СВІ) – флегматик – характеризується сильними процесами збудження й гальмування, але рухливість їх проявляється недостатньо; III. Сильний неврайонований (СН) – холерик. Збудження домінує над гальмуванням. IV. Слабкий (С), меланхолік. Збудження і гальмування у нього відрізняються слабкістю та погано пристосовується до умов життя.

Досліди з вивчення успадкування ознак стресостійкості тварин різних видів показали що від типу ВНД значною мірою залежить обмін речовин та продуктивність тварин [3].

Метою роботи було встановити вплив типологічних особливостей вищої нервової діяльності на обмін вуглеводів у організмі свиней за дії технологічного стресу. Вивчити можливість пристосування до мінливих умов існування, та за рахунок яких властивостей тваринного організму, і яка роль змін нейрогуморальної регуляції процесів в організмі як вони проявляються у певних адаптаційних перебудовах і залежить від сили, врівноваженості та рухливості нервових процесів.

Результати дослідження. У результаті проведених досліджень встановлено, що у свиней СВР типу найменші коливання вмісту глюкози були встановлені навіть за впливу технологічного подразника. Найсуттєвіші зміни відбуваються у тварин сильного неврайонованого та слабого типу ВНД за впливу технологічного подразника.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Головацький І. Д., Третевич В. І. Розміщення і характеристика моносахаридів крові людини, деяких видів тварин і птиці. Доповіді АН УРСР. № 3, 1956.
2. Величко С. В., Кладнищкая Л. В. Влияние низкой температуры на показатели иммунного статуса организма свиней разных типов высшей нервной деятельности. Современные тенденции и технологические инновации в свиноводстве, Матер. XIX Междунар. конф., Горки. Беларусь: БГСХА, 2012. С. 267–271.
3. Галяс В.Л., Колотницький А.Г. Біохімічний і біотехнологічний словник. Львів, 2005. 498 с.

СЕКЦІЯ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕПРОДУКТОЛОГІЇ ТВАРИН

УДК 619:616.65-002:636.7

АНОШКІН В.Г., магістрант

Науковий керівник – **ЛОТОЦЬКИЙ В.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ПОШИРЕНOSTІ ПРОСТАТИТУ У ПСІВ

Визначено поширеність патологій передміхурової залози у псів. Встановлено, що найпоширенішими патологіями у псів виявилися простатит – 40,8 %, та гіперплазія передміхурової залози – 34,9 %.

Ключові слова: собаки простатит, гіперплазія простати.

Актуальність виявлення і лікування хвороб передміхурової залози у ветеринарній медицині зростає все більше – пропорційно розвитку собаківництва та можливостям діагностики.